

Поводом Дана Копнене војске

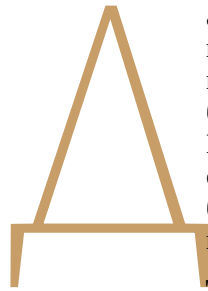
ПОДОФИЦИР ЈЕ ЈЕДАН ОД СТУБОВА ВОЈСКЕ

Када је реч о Копненој војсци, узимајући у обзир масовност, структуру и комплексност овог вида, изузетно је тешко изабрати одређени сегмент који би се посебно осветлио и представио. У овом чланку посвећеном Дану Копнене војске посебну пажњу посвећујемо подофицирима, које је њихов командант назвао једним од стубова војске.

Пишу: Мира ШВЕДИЋ и Александар СКАКИЋ

Фото: Горан Станковић и Милош Савић

ан Копнене војске, 16. новембар, обележава се у спомен на почетак Колубарске битке 1914. године. Колубарска битка није била само војна победа – то је била победа духа, јединства и одлучности једног народа да одбрани своју земљу и своје достојанство. У односу на обележавање Дана Копнене војске претходне године, њене јединице су додатно опремљене модерним наоружањем и војном опремом. Копнена војска, као најстарији и најмасовнији вид Војске Србије, успешно је извршила све додељене задатке.

О стању у Копненој војсци разговарали смо са њеним командантом, генерал-мајором Зораном Насковићем, искусним официром који је прошао све војничке степенице у својој богатој каријери пре скорог постављења на ову изузетно одговорну дужност.

– Генерално сам врло задовољан стањем у Копненој војсци, посебно у сегменту њеног опремања, модернизације и побољшања услова рада – истиче генерал-мајор Насковић, који је током разговора више пута потенци-

рао значај сталне обуке, посебно у домену употребе новоуведених средстава.

У претходном периоду Копнена војска је успешно извршавала задатке у оквиру све три мисије Војске Србије, попут обезбеђења административне линије са Аутономном Покрајином Косово и Метохија, помоћи цивилним структурама у бројним акцијама и инфраструктурним радовима, до учешћа припадника КоВ-а у мировним мисијама. Генерал-мајор Насковић посебно наглашава побољшане услове рада и започете процесе инфраструктурне оправке и изградње објеката у Копненој војсци.

– Захваљујући значајним средствима које су нам Министарство одбране и Генералштаб Војске Србије определили из буџета, реконструисали смо и изградили више десетина објеката у касарнама и војним комплексима, створили боље услове за живот и рад наших припадника. У том смислу, извршили смо велики део припрема за обавезно служење војног рока. Посебно бих истакао и радове на објектима у Копненој зони безбедности.

Када је реч о модернизацији и опремању, командант посебно истиче да оклопна борбена возила точкаши, модернизована борбена возила пешадије, најсавременије стрељачко наоружање, беспосадни ваздухопловни системи и ракетни систем ПУЛС, уз наоружање и опрему којима је Копнена војска опремљена у претходном периоду, знатно унапређују маневар, ватрене могућности и заштиту снага на бојишту, као и кључне способности за одбрану територије Републике Србије.

– Могућности Копнене војске на бојишту далеко превазилазе капацитете које смо имали пре опремања. Императив за период пред нама је јасан – то је обука. Дужни смо да марљивим радом оправдамо улагања државног и војног руководства у Копнену војску, усвојимо нове вештине и стекнемо способности којима ћемо у потпуности искористити могућности савременог наоружања – истиче генерал Насковић.

С обзиром на то да смо овај чланак углавном посветили подофицирима, генерал-мајор Насковић је на питање о њиховом значају дао сажету, али суштинску оцену рекавши да су *незамениви*.

– Они су један од стубова наше војске. За подофицире важи да су срце и кичма јединице – они воде, обучавају, мотивишу и брину о својим војницима и на посебан начин

Генерал-мајор Зоран Насковић

представљају спону између командовања и извршења задатака. Знање, понашање и изглед подофицира морају бити мера за сваког војника, а поступци и херојство истакнутих подофицира из српске историје треба да инспиришу сваког од нас у различитим животним ситуацијама како бисмо одговорно извршили све задатке и сачували част и углед припадника Војске Србије. Посебно истичем резултате и значај пријема подофицира кроз оспособљавање кандидата из грађанства на Курсу за подофицире, чиме је значајно ојачан подофицирски кор Копнене војске, како у бројности, тако и у квалитету кадра.

Постоји више начина да се постане подофицир – после завршене Средње стручне војне школе, Лидерског и Основног курса за подофицире, оспособљавањем кандидата из грађанства. Ми смо овом приликом разговарали са четворо младих људи који су прошли различите начине школовања. Делегирани су као најбољи из 13 састава КоВ-а и на неки начин представљају репрезентативан узорак подофицира у Војсци. Већина се данас налази у јединицама у којима су желели да буду и раде посао који воле, а циљ целог система одбране и јесте да сви, па и подофицири, буду задовољни на дужностима на којима се налазе, да могу да ускладе службу и сва-

кодневне потребе, те да имају могућности да се непрекидно усавршавају и надограђују своје знање.

О путу изградње подофицира и њиховом вођењу кроз каријеру сазнали смо нешто више од главног подофицира у КоВ-у, а млади људи са којима смо разговарали, који су перспектива и будућност Војске, пренели нам своја искуства из војних колектива у којима овладавају начином функционисања јединица кроз дневно командовање, али и схватају све изазове професије.

ГЛАВНИ ПОДОФИЦИР У КОПНЕНОЈ ВОЈСЦИ

Заставник прве класе Дејан Тасић главни је подофицир Копнене војске од 1. марта ове године. Има 30 година подофицирског стажа. Довољно да сагледа све лепоте и изазове војничког позива и саветима помогне младим колегама да проникну у тајне свог посла.

Рођен је 1976. у селу Трупале код Ниша. Од 1991. до 1995. године похађао је Средњу војну школу Копнене војске, смер артиљерија. Војничку каријеру започео је 1995. у Артиљеријском школском центру у Крагујевцу и, како каже, био је то један од најлепших периода у његовом животу за који

га везују лепе успомене. После Крагујевца добио је премештај за Алексинац, у 203. мешовиту артиљеријску бригаду, и постављен за командира ватреног вода у дивизиону. Кад се „вратио на своју територију”, оженио се и скућио. Неколико година касније постављен је за главног подофицира у Мешовитој артиљеријској бригади и ту дужност обављао је девет година.

Током каријере прошао је све дужности подофицира – од командира одељења, командира вода, четног старешине и руковођа наставних средстава, а после се, линијом подофицирске подршке командовању, спремао за првог подофицира (2010) и главног подофицира (2016) и за то завршио сва потребна усавршавања. Сада је у прилици да стекне нова искуства на новој дужности. Током шест месеци које је до сада провео као главни подофицир у КоВ-у, још је у фази упознавања са свим јединицама које има Копнена војска. Посао је сложен и одговоран.

– Да би се посао добро радио, потребни су жеља, труд, ангажовање, самоиницијатива, упорност и, наравно, подршка командовања, односно команданта. Када имамо ветар у леђа, са свим нашим знањем и искуством спојеним на једном месту, доприносимо развоју подофицирског кора. Основни задатак првих и главних подофицира јесте бригаа о људима, селекција, усавршавање, праћење и вођење професионалних војника кроз каријеру до подофицира преко каријерних и стручно-специјалистичких курсева. Дакле, наша основна дужност је да успоставимо непрекидан пренос знања у јединицама и омогућимо да се искуства преносе са старијих на млађе, да млађе обучавамо да буду добре старешине, добри командири и добри људи, како би овај систем ишао у правом смеру. Подофицири су главна спона између замисли команданата и командира и војника који их реализују. На средини су, као кичмени стуб система, и они су најбољи познаваоци људи и технике којом располажу. Они су дужни да буду мајстори свог заната – истиче заставник прве класе Тасић.

Наш саговорник потом објашњава специфичности захтева према подофицирима у односу на јединице у којима раде.

– Свака јединица је прича за себе и свака дужност у оквиру тих јединица је посебна. Ми имамо подофицире који су на командним дужностима, а то су команди-

ри одељења, затим подофицире који су на извршним дужностима, као што су послужилац на беспилотној летелици, на неким средствима нишанције, па чак и на дужностима возача сложених борбених система. Значи у сваком роду и служби имамо подофицира који није на командирској дужности. Такође, имамо старије и искусније подофицире који раде на штабним дужностима у командама батаљона, бригада и више. Имамо и руковође, четне старешине, људе који се баве и брину о техници, који дугују ту технику, одржавају је и воде рачуна о техници у Војсци.

Он подсећа да се подофицир постаје на разне начине. Један је да се заврши Средња стручна војна школа, други да се похађа Основни курс за подофицире, с тим што су у првом случају млади људи распоређени у јединице по потреби службе, а на курс одлазе војници из јединице која их тамо шаље за своје потребе. И према процени заставника Тасића, да би се добио подофицир који је самосталан у раду и сигуран у своје знање, потребно је три-четири године од завршетка школовања, уз активну обуку и константно ангажовање на планским и ванпланским задацима.

Нашег саговорника запитали смо које би особине требало да има подофицир.

– Према мом мишљењу и искуству, подофицир треба да буде самосталан, ауторитативан, да ауторитет гради знањем и личним примером, а не да зависи од формалног ауторитета, да је поносан, одлучан, сигуран у себе, да своје ставове ослања и гради на знању и поштену односу према потчињеним. Искуства из пређашњих ратова говоре да подофицир мора некад сам да донесе одлуку и да би у њега сви требало да имају поверење. Такав став, према речима главног подофицира у КоВ-у, подразумева и одговорност подофицира у раду, а она опет зависи од дужности коју обављају.

– Стара изрека која кружи у војсци каже да је одговорност недељива. Тачно се зна ко је докле и за шта одговоран. На пример, командири одељења одговорни су за себе, за своје људе, за обученост и за извршавање и реализацију свих задатака одељења којим командују. Императив је да познаје своје људе, да им буде и брат и родитељ и ментор и саветник, да зна и њихове приватне проблеме. Неопходно је да зна способности које војник има и шта може од њега да очекује

Заставник прве класе
Дејан Тасић

како би га сутрадан изабрао за одређене задатке. Осим тога, главни подофицири саветују у јединици млађе колеге у раду на формацијским местима. Тај пренос знања од старијих на млађе је често кључан и континитет тог односа треба поштовати.

Такође, наш саговорник каже да су сви задаци и послови које подофицири реализују са војницима изводљиви у одређеном времену. Некада се изврше квалитетније и брже, некада теже и спорије. Све зависи од увежбаности командира у раду са одељењем и од квалитетне припреме.

– Када обилазимо јединице и усмеравамо обуку гледамо да се она изводи са формацијским саставима, како би подофицир упознао способности својих војника, видео ко шта може, ко шта зна, и стремимо ка томе да се заједно обучавају. То је леп и изазован посао, поготово за младог човека. Потребно је уложити доста труда, али пружа свима могућност за напредовање и усавршавања, не само овде него и у иностранству, где има разних курсева. Могу да стекну искуство и учешћем у мултинационалним операцијама, тако да се пред младим и амбициозним човеком открива читав спектар могућности.

КОМАНДИР ТЕНКА У ТЕНКОВСКОМ БАТАЉОНУ Т-72МС

Старији водник Милош Спасић најстарији је у екипи подофицира са којима смо разговарали. Он је већ пет година на дужности командира тенка у Тенковском батаљону Т-72МС. Родом је из Врања, а живи са породицом – супругом и двоје деце – у Нишу. Има 36 година. Прича како му је отац пензионисано војно лице и како је пожелео да ради у Војсци кад је био у млад и хтео да се отисне од куће и осамостали. То се десило 2004. када је отишао у Београд и уписао Војну гимназију, коју је завршио 2008, а потом и две године Војне академије. Међутим, није се изграђивао као официр, него је направио паузу и 2012. почео да ради као војник по уговору у Зајечару на дужности нишанџије на пушкомитраљезу. Лидерски курс завршио је 2014, а 2015. године и Основни курс за подофицире. Након тога завршио је и виши курс за подофицире – дидактичко-методички, тако да има све курсеве који су потребни за његов ниво рада, а очекује га и усавршавање у иностранству.

Старији водник Спасић присећа се свог школовања, Војне гимназије и свог рада

Старији водник
Милош Спасић

после. Прича како је до сада прошао разне дужности – био је војник по уговору, нишанџија на пушкомитраљезу у Зајечару, радио као извиђач-стрелац у 40. командном батаљону у Врању. Након тога завршио је Основни курс за подофицире и са 26 година постао подофицир (2015), а онда је радио у 4. бригади Копнене војске као командир стрељачког одељења у пешадијском батаљону. Потом је прешао у 47. механизовани батаљон и ту био заменик командира одељења. Уследила је прекоманда за Ниш, у Тенковски батаљон Т-72МС и ту је најпре био нишанџија на тенку команданта батаљона, а након две године постао је командир тенка, што је и сада.

Прошао је дакле бројне дужности и, како каже, сваки посао имао је неке специфичности. Прича о свом садашњем радном месту.

– Мој посао је специфичан. То је тимски рад три члана посаде, а ја сам командир тима. Сви морамо да радимо као један, јер је тенк Т-72МС модерно, специфично и веома захтевно средство. Али, ако је добра екипа, нема препреке. Свако има свој посао, а опет радимо заједно.

Воли да ради са људима и сматра да су подофицири велика снага Војске, јер су веза између официра и војника и од њих много зависи. Када смо га питали да ли је за војничку професију потребан посебан тип људи, рекао је:

– Дobar војник може да се изгради од сваког војника, али је неопходно доста рада, а за старешине је потребна посебна селекција, јер долазе на дужности које су специфичне. Не може свако да издржи војнички позив, захтеван је, подразумева и чешћа

одсуства од куће. Зато психолошка слика човека који ради у војсци мора да буде мало другачија. Мора да буде ментално и физички јак како би издржао све захтеве професије. Али најпре ментално јак, јер то је основ, физички увек може да се надогради.

ИЗВИЈАЧ ЗА ПРИМЕР

Водника Михајла Ђорђевића видели смо на паради „Снага јединства” када је био пратилац заставе у заставном воду, што је највиша част за подофицира, и он је поносан на то. Рођен је 1995. у селу Јовановац, општина Меровина, у околини Ниша, а у Војсци је од 27. априла 2020. године. Основни курс за подофицира завршио је 2023. као први у рангу и од тада је подофицир Војске Србије. Ради у извиђачкој чети, на дужности радио-телеграфисте.

Свиђа му се рад у тој извиђачкој јединици, јер је другачија од осталих. Посао је турбулентан и стално се нешто дешава. И обука је специфична, јер они су, како каже, очи и уши осталим јединицама.

– Захваљујући свом труду и залагању доста тога сам прошао и научио. Учио сам о свим новим средствима која су дошла у извиђачке јединице. Занимају ме нове, модернизоване ствари и трудим се да стекнем нова знања како бих што боље руковао њима. Кад човек има вољу и жељу, то није тежак посао, све се савлада и научи – истиче водник Ђорђевић.

Прича да је прошао многе вежбе на полигонима, а у оквиру јединице имају обуку у зимским и летњим условима. Један сегмент зимске обуке је и скијање, израда бивака, иглоа и импровизованих простора за живот и рад јединице у зимским условима, и та обука му је најизазовнија.

– Обука у летњим условима је, условно речено, лакша, али динамичнија. Има више сналажења и преживљавања. Током ње доживљавамо разне ситуације, што нам је некад и од животне важности. Ту су исхрана у природи, савлађивање водених препрека уз помоћ формацијских и приручних средстава, оријентација у природи...

Наш саговорник пореди ту обуку са војним вежбама на којима све раде колективно и истиче да су изазови другачији, али да је и на једној и другој активности потребна добра физичка спрема.

Водник
Михајло Ђорђевић

Водник Ђорђевић воли свој посао и успева да усклади време које проводи у активностима јединице са слободним временом. Још нема породицу, али каже: „Све се може, ако се правилно организујеш”.

ОПЕРАТЕР БЕСПОСАДНЕ ПЛАТФОРМЕ

Водник Александар Петковић родом је из Врања. Има 22 године и у војсци је од 3. децембра 2024. године. На служби је у извиђачкој чети у 4. бригади Копнене војске. Завршио је основни курс за подофицире у трајању од шест месеци ове године и од тада је подофицир. Његов отац био је професионални припадник Војске и учесник дејстава на Косову и Метохији пре и током агресије НАТО-а, па га је Александар одмалена слушао како са друговима прича о тим данима и свидео му се однос који постоји међу њима, та снага војног колектива исказана у слогану да чуваш себе и човека до себе.

– Привукла ме је униформа, а Војска нам нуди да се стално усавршавамо, да радимо на себи, да гајимо добре међуљудске односе у колективу. И генерално, имамо велику одговорност јер као командири одељења, ако затреба, треба да поведемо своје одељење у борбени задатак. Зато морамо да имамо доста знања и да научимо како да се понесемо у кризним ситуацијама, да знамо како да поступамо са нашим људима који се нађу у таквим ситуацијама, да им будемо, да тако кажем, и психолози и старешине и родитељи.

Водник Петковић ради у извиђачкој чети на дужности извиђач-оператер и у обавези је да познаје беспилотне летелице и дроне у чети, као и лично наоружање.

– Ја сам оператер беспосадне платформе. Тај посао почео сам да радим пре три месеца и још увек овладавам детаљима у раду, тако да ме права професионална каријера тек чека. Свакако не могу сада да знам све, али ту су колеге, командири одељења, командири водова, који ми помажу. Сви су они прошли потребне обуке, у зависности од средства са којима раде.

Каже да се лако учи, јер су ту јака мотивација и воља. Вежба се на терену, уз редовна гађања на полигонима.

Добра атмосфера у јединици за њега је изузетно важна, прича да се у јединици доста друже и да у чети има другара из основне школе. Своју будућност дефинитивно види у Војсци Србије.

ПО РАДУ, РЕДУ, ДИСЦИПЛИНИ ЈЕ ПОЗНАЈУ

Најмлађа међу саговорницима са којима смо разговарали је водник Кристина Илић. Има 20 година и такође је из Враћа. Годину дана ради као послужилац у телефонском одељењу 21. батаљона везе, и најмлађа је у групи. После основне школе отишла је у Београд и завршила четворогодишњу Средњу стручну војну школу, основни смер, да би на последњој години уписала смер телекомуникације и информатика, и средњу школу завршила као прва у рангу.

– Средња војна школа дала ми је широко знање и основу да могу да будем постављена на било које место у роду или служби, док колеге које су на други начин долазили до подофицерских звездица, а који су уско специјализовани за одређену дужност, морају да се преквалификују и додатно оспособљавају да би напредовали – истиче водник Кристина Илић.

Каже да је уписала Средњу стручну војну школу јер воли рад, ред, дисциплину и да је одувек желела да се бави послом који подразумева те особине. Сматра да ће јој каријера у Војсци Србије помоћи да изгради себе и истиче да јој веза „лежи” јер воли рад са уређајима.

На питање где види себе у будућности, каже да би волела да остане у 21. батаљону везе, јер је ту и желела да дође после

Водник
Александар Петковић

Водник
Кристина Илић

ОДЛИКЕ ПОДОФИЦИРА

Подофицер треба да буде самосталан, ауторитативан, да ауторитет гради знањем и личним примером, а не да зависи од формалног ауторитета, да је поносан, одлучан, сигуран у себе, да своје ставове ослања и гради на знању и поштом односу према потчињеним. Искуства из пређашњих ратова говоре нам да подофицер мора некад сам да донесе одлуку и да би у њега и претпостављени и потчињени требало да имају поверење. Ретко када је током извршења задатака подофицер под сталним надзором претпостављеног официра, и зато тај однос мора да почива на доказаном поверењу једних у друге – истиче заставник прве класе Дејан Тасић, главни подофицер у Ков-у.

школовања, а та јој се жеља као најбољој у класи и испунила. Можда батаљон звучи као мања јединица, али послови које обавља и стручњаци телекомуникација или информатичари који у њој раде, који су на изузетно одговорним задацима и раде са најновијом техником, чине основне разлоге за такву жељу. Цео тај колектив, од команданта, заменика команданта, главног подофицира, командира чете, показује изузетан ниво оспособљености.

– Доста сам научила у јединици, али ми је прилично помогло и знање из средње школе. Рад на радио-релејним средствима је изазован, имамо доста средства за успостављање веза и мислим да без телекомуникација војска тешко може да функционише. Пренос информација данас је изузетно брз, а моја јединица дужна је да пружи све неопходне сервисе претпостављеној команди и свим јединицама на терену.

Прича да су за јединицу највећи изазови терени и логоровања, али да је уз добар колектив могуће извршити све задатке, а за њих је главни да успоставе везу.

– Воља и жеља нас држи да идемо даље. И заједнички труд. У батаљону смо сложни као породица и сви помажемо једни другима. И није битно у којој си чети, којем одељењу, ком воду, само је битно да ти неко помогне кад ти је потребно. И сви смо заједно, као породица – истиче наша најмлађа саговорница и препоручује младим људима да упишу Средњу стручну војну школу и да се остваре као подофицири. ■